

Datum
2014-06-19

Diarienummer
2014-69

Socialdepartementet
103 33 STOCKHOLM

En mer korrekt beräkning av pensionsrätter vid balansering

(S2014/3510/SF)

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har beretts möjligheten att lämna synpunkter på promemoria om en mer korrekt beräkning av pensionsrätter vid balansering.

ISF tillstyrker förslaget. ISF uppfattar dock att frågan om att svårigheterna att utforma informationen till pensionsspararna har underskattats. Därtill anser ISF att promemorian hade tjänat på att i någon utsträckning även beskriva konsekvenserna av förslaget i en situation då balanseringsperioderna fortgår under en längre period än vad som nu beskrivs.

Pensionsmyndighetens bedömning att få personer kommer att ha frågor om varför pensionskontot utvecklas på ett visst sätt är sannolikt korrekt. Emellertid förefaller den information som behöver ges av vilken pensionsrätt som tillförts kontot ett år under en balanseringsperiod vara svår att förmedla till pensionssparare. Förslaget innebär att den pensionsrätt som tillgodoräknas individens inkomstpensionskonto kommer att understiga 16 procent av individens pensionsgrundande inkomst under en period av balansering. De pensionssparare som uppmärksammar detta kommer sannolikt att efterfråga en förklaring. Tidigare undersökningar har dock visat att långt ifrån alla aktivt tar del av pensionsinformation. Några av förklaringarna är att pensionsinformation uppfattas som komplex och att den avser en period som ligger långt fram i tiden. En förklaring till varför pensionsrätten räknas ned kan vara svår att förmedla och krånglig att förstå, och kan eventuellt ytterligare minska individens vilja att engagera sig. Det förfaller svårt att finna en optimal avvägning mellan å ena sidan lättfattlig information som samtidigt är korrekt och å andra sidan en information som är tillräcklig för att alla ska vara nöjda.

Den konsekvensbeskrivning som ges i promemorian baseras på faktiska data om balansindex och inkomstindex under de senaste åren. Detta är en naturlig utgångspunkt, men skulle med fördel ha kunnat kompletteras med en beskrivning av konsekvenserna som baseras på ett scenario där balanseringsperioden är längre och där skillnaden mellan balansindex och inkomstindex är större än den varit under de senaste åren. Skälet till detta är inte att det finns några särskilda skäl att anta att detta kommer att inträffa. Tvärtom innebär ju förslaget att risken minskar för att ett sådant scenario blir verklighet. Skälet till att det ändå hade varit en fördel med en

sådan beskrivning är att konsekvenserna för utbetald pension för framtida pensionärer, om en sådan situation trots allt skulle inträffa, blir av en helt annan karaktär än de som uppkommer under en kort balanseringsperiod.

Om en balanseringsperiod till exempel skulle vara dubbelt så lång tid som den innevarande med en genomsnittlig skillnad mellan balans- och inkomstindex som är dubbelt så stor som den som gällde 2011 och 2012 skulle ett betydande antal pensionssparare de facto bara få cirka 14 procent av sin pensionsgrundande inkomst tillgodoräknad för sin framtida pension. Det skulle innebära att dessa pensionssparare under en stor del av sitt arbetsliv skulle tjäna in pensionsrätter som vore mer än 10 procent lägre än i dag. Och genom att balanseringsperioden är lång är det inte alla som kommer att hinna få dessa pensionsrätter uppräknade.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Per Molander. Dan Ljungberg har varit föredragande. I beredningen har också Daniel Hallberg och Marcela Cohen Birman deltagit.

Per Molander
Generaldirektör

Dan Ljungberg
Enhetschef